

УДК 327(338)

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Сергій Гарматій

*Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
Тернопіль, Україна*

Резюме. Проаналізовано аспекти організаційно-економічного механізму євроінтеграції в умовах, що передували війні з росією 2022 року, які були вже напрацьовані нормативно-правового характеру та організаційно-економічного аспекту, які б дозволяли поступово здійснювати євроінтеграцію національних підприємств та компаній на паритетних для нас та європейських фундації умов. Слід відзначити, що хоч вектор напрямку в ЄС в Україні сформувався ще після події революції 2014 року, в практичних аспектах згідно з дослідженнями Центру Разумкова за період 2017–2019 років, ці процеси відбувалися дуже повільно. Науковці вказаного центру у своєму звіті відзначили, що згідно зі щорічними звітами Уряду в 2017 р. загальний прогрес виконання оцінено у 41%. У 2018 р. ситуація з імплементацією Угоди децю покращилася – рівень виконання запланованих завдань склав 52%. Однак у 2019 р. спостерігалось уповільнення темпів – 37%. Причому, Уряд виконав 53% завдань, Парламент – 12%, інші державні органи – 21%. Досліджено, що до війни 2022 року, враховуючи світову кризу пандемії Covid-19, рівень імпорту товарів з України суттєво знизився. На думку експертів дослідницького центру щодо другого пріоритету-лібералізації ринків європейського простору для вітчизняних підприємств, то науковці наголошують, що цей процес відбувається дуже повільними темпами, зауважують, що компаніям слід експортувати не сировину, а товари із доданою вартістю, для покращення динаміки виробництва. Проблематика національної економіки актуальна і на 2023 рік, коли ми замість того, щоб експортувати сировину, мали б для розвитку економіки України експортувати готові товари з доданою вартістю. Це допомогло б вирішити питання розвитку регіональних економік, знизити рівень безробіття та поповнит дохідну частину бюджету. Військові події не завадять, а навіть пришвидшать процеси євроінтеграції національних підприємств у простір ЄС. Свідчення про те, що з 23 червня 2022 року Україна є кандидатом на членство в ЄС. Тому дане дослідження є актуальним в читанні створення сучасних наукових підходів в організаційно-економічному механізмі євроінтеграційних підходів для сучасних національних підприємств та компаній.

Ключові слова: організаційно-економічний механізм євроінтеграції національних підприємств.

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.04.017

Отримано 26.06.2023

UDC 327(338)

THEORETICAL ASPECTS OF THE ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC MECHANISM OF EUROINTEGRATION OF ENTERPRISES OF THE NATIONAL ECONOMY UNDER CONDITIONS OF UNCERTAINTY

Serhii Harmatii

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ternopil, Ukraine

Summary. The article analyzes the aspects of the organizational and economic mechanism of European integration in the conditions that preceded the war with Russia in 2022, which were already

developed in terms of legislation and the organizational, and economic aspect that would allow for the gradual implementation of the European integration of national enterprises and companies on parity for us and European foundations conditions. And it is possible to note that although the vector of the EU direction in Ukraine was formed after the events of the 2014 revolution, in practical terms, according to the researches of the Razumkov Center's for the period 2017–2019, these processes were very slowly, and the scientists of the indicated center noted in their report, that according to the annual reports of the Government, in 2017 overall implementation progress was estimated at 41%. In 2018 the situation with the implementation of the Agreement improved somewhat – the level of execution of the planned tasks was 52%. However, in 2019 a slowdown was observed – 37%. Moreover, the Government fulfilled 53% of the tasks, the Parliament – 12%, other state bodies – 21%. The article shows that before the war of 2022, taking into account the global crisis of the Covid-19 pandemic, the level of import of goods from Ukraine has significantly decreased, and according to the experts of the research center regarding the second priority – the liberalization of the European markets for domestic enterprises, the scientists emphasize that this process is very slow, and they note that companies should export not raw materials but goods with added value, in order to improve the dynamics of production of the national economy. This issue of the national economy is also relevant for 2023, when instead of exporting raw materials, we should export value-added products to develop Ukraine's economy, which will help to solve the issue of regional economies development, reducing the unemployment rate, and replenishing the revenue part of the budget. Military events should not prevent and will even accelerate the process of European integration of national enterprises into the EU, as evidenced by the fact that Ukraine is a candidate for EU membership from June 23, 2022. Therefore, there is an urgent research and possible creation of modern scientific approaches in the organizational and economic mechanism of European integration approaches for modern national enterprises and companies.

Key words: *organizational and economic mechanism of European integration of national enterprises.*

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.04.017

Received 26.06.2023

Постановка проблеми. Військова інтервенція, яка відбулася у лютому 2022 року, розділила наукові підходи й теоретичні та практичні аспекти організаційно-економічного механізму євроінтеграційних процесів національних підприємств та компаній на до і після. Військові події на території України, на думку науковців, яку ми поділяємо, повинно лише пришвидшити євроінтеграційні процеси для національних підприємств та компаній, оскільки в умовах невизначеності та зовнішніх загроз це є і пріоритетом національної безпекової динаміки розвитку економіки України. І на думку європейських експертів, український уряд, не зважаючи на зовнішні загрози, покроково повинен виконувати дорожню карту євроінтеграційних процесів. Тому на нашу думку розроблення та вдосконалення організаційно-економічного механізму євроінтеграційних процесів, розроблення алгоритму та адаптації як нормативно-правового аспекту, так і практичної реалізації на найменшому елементі економічних процесів – національних підприємств та компаній є актуальним та своєчасним завданням як для науковців, так і менеджерів національної економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. До питання про проблеми та перспективи європейської інтеграції України звертали свої наукові погляди багато науковців, що пояснюється міжгалузєвою специфікою даної проблематики. Зокрема окремі її аспекти знайшли своє відображення в працях таких вчених як: А. Багатуренко, Є. Головаха, І. Дахно, О. Кіндратець, О. Ковальова, А. Магазова, Н. Осадча, Ю. Палагнюк та інших.

Мета дослідження полягає у розробленні або удосконаленні організаційно-економічного механізму євроінтеграційних процесів національних підприємств та компаній в умовах невизначеності та зовнішніх загроз.

Постановка завдання. З метою вироблення подальших рекомендацій щодо розроблення або удосконалення вже існуючих напрацювань щодо організаційно-економічного механізму євроінтеграційних процесів національних підприємств та компаній.

Виклад основного матеріалу. Аналізуючи стан євроінтеграційних процесів до подій 24.02.2022 року, Центр досліджень Разумкова оцінював такі процеси не зовсім позитивно. Дані таких досліджень представимо на рис. 1. За вказаний період були підстави стверджувати, що у відносинах Брюсселя і Києва після укладання Угоди про асоціацію й запровадження безвізу спостерігається брак спільних стратегічних цілей. З одного боку, погляд у майбутнє відносин Україна–ЄС сфокусований винятково на виконанні Угоди та її оновленні, що попри велику значущість для Києва по суті є ближчою перспективою. З іншого боку, очевидним пріоритетом для України є протистояння російській експансії, політико-дипломатична солідарність та економічна допомога ЄС. Угода про асоціацію є дороговказом і програмою українських реформ у різних секторах і галузях, а рівень її імплементації – індикатором ефективності євроінтеграційного курсу української влади. Загалом динаміка виконання Угоди за 2017–2019 рр. виглядає не надто оптимістично. Згідно зі щорічними звітами Уряду в 2017 р. загальний прогрес виконання було оцінено у 41%. У 2018 р. ситуація з імплементацією Угоди дещо покращилася – рівень виконання запланованих завдань склав 52%. Однак у 2019 р. спостерігалось уповільнення темпів – 37%. Причому Уряд виконав 53% завдань, Парламент – 12%, інші державні органи – 21% [4].

Рисунок 1. Процес виконання Україною Угоди про асоціацію з ЄС у 2017–2019 роках [4]

Джерело: Центр досліджень Разумкова.

У процесі імплементації Угоди домінують різні інституційні перетворення, які здійснюються за шаблонами ЄС, а питання створення умов для ширшого залучення українських підприємств та організацій до співпраці залишаються на другому плані. При цьому виразно бракує аналізу реальної ефективності здійснюваних реформ, які в багатьох випадках (реформи в промисловості, сферах медицини, науки та освіти) поки що більше просунулися в напрямі руйнування раніше створеного, аніж створення нового потенціалу розвитку. І слід мати на увазі, що такий курс реформ, який не приносить нової якості в соціально-економічному розвитку, раніше чи пізніше спричинить відторгнення з боку населення України. Звідси впливає завдання скоригувати зміст Угоди таким чином, щоб вона стала інноваційно спрямованою й реально сприяла піднесенню конкурентоспроможності України в сучасних сферах економічної діяльності. У цьому контексті Центр досліджень Разумкова пропонує три ключові пріоритети, які представимо на рис. 2.

Перший пріоритет

Поглиблення співробітництва в науково-технологічній сфері та інтенсифікація впровадження нових безконтактних технологій

Другий пріоритет

Лібералізація взаємного доступу до ринків традиційно вважається чи не найбільш очевидною перевагою укладеної Угоди про асоціацію та створення нею зони вільної торгівлі Україна-ЄС

Третій пріоритет

Посилення взаємодії у сфері бізнесу та забезпечення зайнятості

Рисунок 2. Визначення основних пріоритетів інноваційно спрямованого організаційно-економічного механізму євроінтеграційних процесів вітчизняних підприємств [4]

Щодо першого пріоритету, то експерти дослідницького Центру Разумкова, констатують що участь вітчизняних компаній в широко розрекламованій програмі «Горизонт 2020» – це лише 286 проєктів (2,44% сумарної кількості для асоційованих країн), у рамках яких підписано 203 гранти (2,95% сумарної кількості для асоційованих країн) із загальним фінансуванням €37 573 564 (0,75% сумарного обсягу для асоційованих країн).

Ці показники можна порівняти із загальною кількістю 31 003 виділених дослідницьких грантів та фінансування в обсязі €58,39 млрд.9 – щоб було зрозуміло, що участь України в «Горизонт 2020» має переважно символічний характер і *практично не може справляти реального впливу на розвиток науково-технологічної сфери України*. Безумовно, такий підхід має бути кардинально змінений. Одним з можливих рішень могло б бути *закріплення за Україною певної мінімальної квоти в доступі до коштів, які виділяються в рамках дослідницьких програм ЄС на пристойному рівні, а не 2–3% сумарного показника асоційованих країн, які Україна має нині*. Центр досліджень Разумкова]. Також експерти даного центру зауважують, що пандемія Covid-19 триває й вітчизняні фармацевтичні компанії могли б бути залучені до виготовлення вакцин шляхом надання ліцензій, або створення лабораторій у вітчизняних фармакологічних підприємствах. Це пришвидшило б євроінтеграційні процеси для фармакологічних компаній. Експерти дослідницького центру щодо другого пріоритету – лібералізації ринків європейського простору для вітчизняних підприємств, то науковці наголошують, що цей процес відбувається дуже повільними темпами, та зауважують, що компаніям слід експортувати не сировину, а товари із доданою вартістю для покращення динаміки виробництва національної економіки [4].

Вплив торгової лібералізації на європейський експорт до України виявився виразно іншим: фактично всі основні групи товарного експорту ЄС пережили період

істотного падіння під впливом обвальної девальвації гривні у 2014–2015 рр., значного падіння доходів та стиснення платоспроможного попиту в цей період. Цей чинник виявився значно дієвішим за ефекти тарифної лібералізації.

Проте з частковим відновленням макроекономічної стабільності й початком деякого зростання виробництва і доходів почалося відновлення обсягів експорту ЄС до України, який загалом у 2019 р. вийшов на докризові показники 2013 р. або навіть трохи перевищив їх. Угода досі не спричинила значного збільшення імпорту товарів з ЄС в Україну.

Щодо третього пріоритету – посилення взаємодії у сфері бізнесу та зайнятості, то науковці Центру досліджень Разумкова констатують: «Взаємодія на рівні бізнес-структур є ахіллесовою п'ятою українського євроінтеграційного курсу, який і досі переважно фокусується на взаємодії на офіційному державному рівні. Унаслідок цієї вади глибина євроінтеграції України залишається мінімальною.

На відміну від практики євроінтеграції пост-соціалістичних країн Центральної Європи, українські підприємства досі не стали ланками європейських ланцюгів створення доданої вартості – і це чималою мірою пояснює той занепад промисловості, який спостерігається в Україні: російські ринки втрачені, виробничі мережі демонтовані, а нові – європейські – не створені [4].

Для вирішення цих завдань пропонуємо такий науковий підхід:

✓ створити платформу постійної взаємодії українського бізнесу з бізнесом країн-членів ЄС як невід'ємну частину інституцій, які керують процесом асоціації. Такі зміни здатні істотно підвищити якісний рівень прийняття рішень щодо процесу асоціації та євроінтеграції, зробивши його більш прагматичним і менш заідеологізованим;

✓ розробити і впровадити в текст Угоди інституційні рамки взаємодії у сфері підготовки фахівців для нових професій економіки майбутнього, в т.ч. на основі розширення можливостей для обмінів у високотехнологічних сферах з метою абсорбції передового досвіду організації високо-ефективних і конкурентоспроможних виробництв у сфері високих технологій.

Науковці та експерти пропонують детальніше проаналізувати секторальний розріз допомоги ЄС Україні на 2018–2020 роки, які представимо у табл. 1.

Таблиця 1. Секторальний розріз допомоги ЄС Україні за 2018–2020 роки

Сектори	Орієнтований обсяг асигнувань (Є, млн)	% загальної суми асигнувань
Сектор 1. Зміцнення інституцій та належного управління в т.ч. у сфері забезпечення верховенства права та безпеки	108.43–132.55	25%
Сектор 2. Економічний розвиток та розвиток ринку (в т.ч. розвиток приватного сектора та покращення бізнес-клімату)	86,76–106,04	20%
Сектор 3. Покращення сполучення, енергоефективність, захист навколишнього середовища та запобігання зміні клімату	65.07–79.3	15%
Сектор 4. Мобільність і контакти між людьми в т.ч. соціальне залучення	86.76–106.04	20%
Додаткова підтримка для розвитку інституційної спроможності	65.07–79,53	15%
Додаткова підтримка громадянського суспільства	21.69–26.51	5%

Візуалізуємо дані таблиці 1 та представимо на рис. 3.

Рисунок 3. Секторальний розріз допомоги ЄС Україні за 2018–2020 роки [3]

Здійснивши аналіз даних, представлених у табл. 1 та на рис. 4, можемо стверджувати, що найбільше асигнувань станом на 2020 рік ЄС здійснив у сектори зміцнення інституцій та налагодження управління, в т.ч. у сфері забезпечення верховенства права та безпеки, що складає 25% від загальної суми асигнувань. Другим за розміром асигнувань виступає сектор економічного розвитку та розвитку ринків. На думку експертів Центру досліджень Разумкова, зараз відбувається четверта хвиля індустріалізації, коли величезні комбінати та холдинги розпадаються, і потрібно швидко переорієнтовувати виробництво та навчання персоналу. Фінансування ЄС для пришвидшення економічного розвитку вітчизняних виробництв становило 20% від загальних асигнувань. Однак, на нашу думку, після російської інтервенції на нашу землю 24.02.2022 року найбільше, очевидно, фінансуватиметься військовий сектор економіки та агропромисловий. Тут вже, на жаль, іде мова не про зміну технологій а про відновлення виробництва майже з нуля, що, звичайно, є фінансово затратним для інституцій Європейського Союзу. Також актуальним питанням для фінансових європейських фондів є покращення сполучення, енергоефективність, захист навколишнього середовища та запобігання зміні клімату, на що проводиться фінансування в розмірі 79,53 млн євро, або 15% від загальної суми асигнувань. Для покращення комунікацій до військових подій ЄС залучав у четвертий сектор: мобільність і контакти між людьми до 106.04 млн євро, що загалом складає до 20% від загальних асигнувань, дана частка є досить вагомою та значущою. Для покращення демократичних стандартів, європейські фінансові інституції фінансують у розмірі 25.51 млн євро на додаткові підтримки громадянського суспільства.

Зважаючи на сучасні реалії функціонування вітчизняних підприємств в умовах військового стану, ЄС пішла на величезні поступки. Станом на 4.06 2022 року знято всі мита на українські товари при експорті в ЄС на рік. Лібералізація торгових відносин також передбачає, що Україна буде дотримуватися європейських правил щодо походження товарів та відповідних процедур у рамках Угоди про асоціацію, утримуватиметься від будь-яких нових обмежень на імпорт з ЄС та забезпечуватиме повагу до демократичних принципів, прав людини та основних свобод, верховенства права, боротьби з корупцією.

Наразі ЄС є найбільшим торговельним партнером України, на якого торік припадало 39% від загального обсягу торгівлі України. Обсяг товарообігу зріс на 35% і становив 62,5 млрд доларів.

Аналіз наукових праць та видань до подій, які відбулися 24.02.2022 року в Україні, а саме, військове вторгнення російської федерації на територію нашої країни, напевне буде носити лише теоретичний характер, оскільки всі правила «гри» на світовому, європейському та національному просторі змінилися. Як відомо, ще у 2014 році, після Революції гідності Україна обрала шлях євроінтеграційних процесів. Упродовж багатьох років державними інституціями було розроблено та й продовжується вдосконалювати організаційно-економічний механізм для інтеграції виробничої сфери, соціально-економічної, трудової, енергетичної та інших сфер в євроінтеграційний простір. Оскільки наша держава достатньо цифро візована, то створено портал, де розміщено й постійно оновлюється інформація щодо євроінтеграційних процесів.

На рис. 4 представимо інтерфейс державного порталу щодо євроінтеграційних процесів усіх сфер національної економіки.

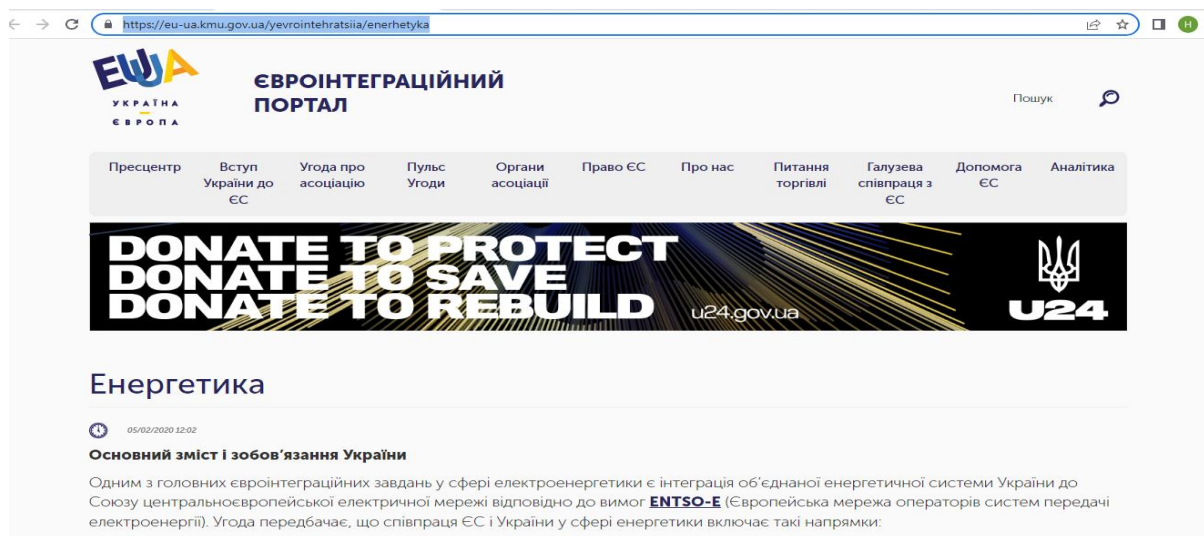

Рисунок 4. Візуалізація євроінтеграційного порталу [3]

Представимо пріоритетну галузь виробництва електроенергетики національної економіки й стратегію євроінтеграційних процесів.

Одним з основних євроінтеграційних завдань у сфері електроенергетики є інтеграція об'єднаної енергетичної системи України до Союзу центральноевропейської електричної мережі відповідно до вимог (Європейська мережа операторів систем передавання електроенергії). Угода передбачає, що співпраця ЄС і України у сфері енергетики включає напрямки, які пропонуємо включити в організаційно-економічний механізм євроінтеграції:

- ✓ імплементація енергетичних стратегій та політик і розвиток/опрацювання прогнозів та сценаріїв, удосконалення статистичної облікової системи енергетичного сектора, розвиток інфраструктури;
- ✓ створення ефективних механізмів вирішення потенційних кризових ситуацій в енергетиці в дусі солідарності;
- ✓ модернізація та посилення наявної енергетичної інфраструктури, повне відновлення й створення нової енергетичної транзитної інфраструктури;
- ✓ розвиток конкурентоспроможних, прозорих і недискримінаційних енергетичних ринків на основі правил і стандартів ЄС шляхом проведення регуляторних реформ;
- ✓ співробітництво в рамках Договору про заснування Енергетичного Співтовариства 2005 року;

✓ активізація та посилення довготермінової стабільності та безпеки торгівлі енергоресурсами, їх транзиту, розвідки, видобутку, очищення, виробництва, зберігання, транспортування, передавання, розподілу та маркетингу чи збуту енергетичних матеріалів та продуктів на взаємовигідній і недискримінаційній основі відповідно до міжнародних правил, зокрема Договору до Енергетичної Хартії 1994 року, Угоди СОТ і цієї Угоди;

✓ досягнення прогресу на шляху встановлення привабливого та стабільного інвестиційного клімату;

✓ ефективне співробітництво з Європейським інвестиційним банком (ЄІБ), Європейським банком з реконструкції та розвитку (ЄБРР) й іншими міжнародними фінансовими організаціями й інструментами для підтримання співробітництва між сторонами у сфері енергетики;

✓ сприяння енергоефективності та енергозбереженню, у тому числі шляхом формування політики щодо енергоефективності та структури права й нормативно-правової бази з метою досягнення значного прогресу відповідно до стандартів ЄС;

✓ розвиток та підтримання відновлювальної енергетики з урахуванням принципів економічної доцільності та охорони навколишнього середовища, а також альтернативних видів палива;

✓ просування Механізму спільного запровадження Кіотського протоколу до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату 1997 року з метою зменшення викидів парникових газів шляхом реалізації проектів у сфері енергоефективності й відновлювальної енергетики;

✓ науково-технічне співробітництво та обмін інформацією з метою розвитку та удосконалення технологій у сфері виробництва енергії, її транспортування, постачання та кінцевого споживання;

✓ співробітництво в рамках європейських та міжнародних органів стандартизації в енергетичній сфері.

Не зважаючи на війну з росією, Україна й надалі рухається заданим євроінтеграційним напрямком, про що свідчать нові актуальні на часі нормативні документи, а саме: 23 лютого 2023 року Верховна Рада України схвалила законопроект № 0187 «Про ратифікацію Угоди між Україною та Європейським Союзом про участь України у програмі Європейського Союзу «Цифрова Європа» (2021–2027)». Це дозволить забезпечити виконання всіх необхідних внутрішньодержавних процедур щодо набрання чинності зазначеної Угоди та набуття асоційованого членства України у програмі Європейського Союзу «Цифрова Європа» (2021–2027). Угода була підписана 5 вересня 2022 року у м. Брюссель (Королівство Бельгія). Про це йдеться в пояснювальній записці до законопроекту.

Програма Європейського Союзу «Цифрова Європа» – це програма фінансової підтримки ЄС (7,5 млрд євро на 7 років), яка забезпечує фінансування проектів за п'ятьма напрямками:

- суперкомп'ютер,
- штучний інтелект,
- кібербезпека,
- цифрові навички,
- забезпечення широкого використання цифрових технологій в економіці та суспільстві.

Мета цієї програми – зміцнення та просування потенціалу Європи в ключових сферах цифрових технологій шляхом всестороннього розгортання. Програма підтримує державні органи, неурядові організації та приватні суб'єкти, малі та середні підприємства в ЄС та за його межами. Статтею 10 Регламенту (ЄС) 2021/694 Європейського Парламенту та

Ради від 29 квітня 2021 року про започаткування Програми та скасування Рішення (ЄС) 2015/2240 передбачено асоційовану або частково асоційовану участь країн Європейської політики сусідства [2].

Також, на нашу думку, доцільно проаналізувати фінансову підтримку європейських та світових економічних структур під час повномасштабної війни в Україні. За 2022 рік можна сказати, що такої фінансової підтримки від наших світових та європейських партнерів Україна ще не отримувала. Фінансова допомога надходить у розрізах кредитних коштів, грантів та безповоротної фінансової підтримки.

На рис. 5 представимо графік надання фінансової підтримки тільки за період січень–серпень 2022 року.

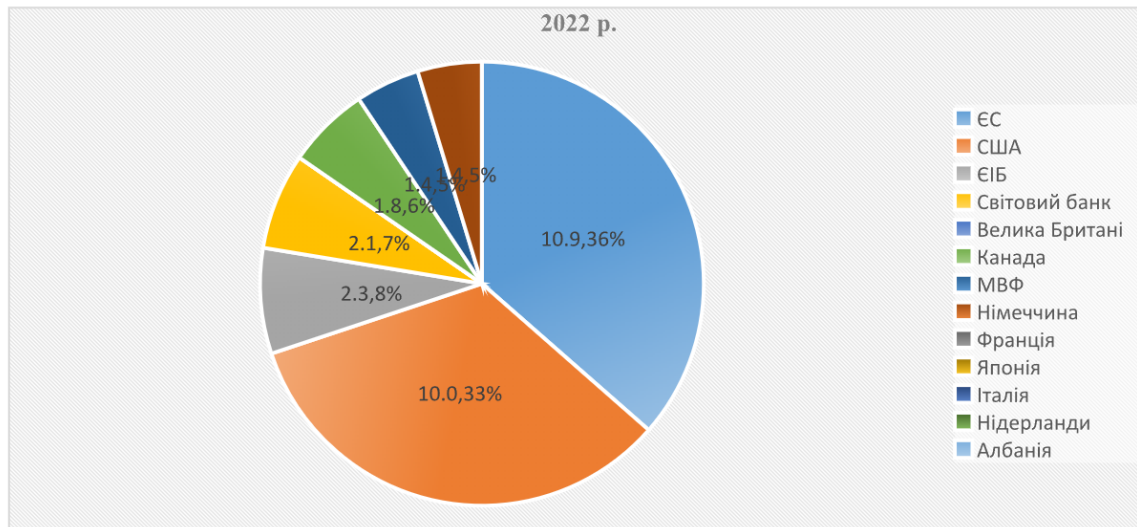

Рисунок 5. Фінансова допомога європейських та світових інституцій, надана Україні в 2022 році

Джерело: складено автором на основі [2].

Як бачимо із даних, представлених на рис. 5 щодо фінансових кредитних коштів, то найбільшим партнером є Європейський Союз. Також значну фінансову підтримку надали США в розмірі 10,0 млн дол., фінансової позики. Приблизно в однаковому розмірі надали фінансову позику ЄІБ і Світовий банк, відповідно в обсязі 2,4 млн дол. США і 2,1 млн дол. США. Ці фінансові позики дозволили у 2022 році покрити близько 55% дефіциту бюджету України.

Крім того? європейські й світові фундації виділили великі асигнації грантової безповоротної фінансової підтримки. Як бачимо з рисунку найбільшим донором стали США, виділивши за ці місяці майже 8,5 млрд доларів. З цієї суми 4,5 млрд Штати виділили через Цільовий фонд Світового банку в рамках проекту «Підтримка державних витрат щодо забезпечення сталого державного управління в Україні» [1].

На другому місці – Німеччина, її влада надала Україні 970 млн доларів грантів.

На третьому – Євросоюз, який виділив Україні 615 млн грантів. Останній грант у розмірі 500 млн євро Україна отримала 28 вересня: кошти будуть спрямовані на «найактуальніші витрати» держбюджету, зокрема в соціальній та гуманітарній сферах. Частина коштів також спрямують на підтримку продовольчої безпеки та посилення економічної стійкості України.

Італія надала Україні 330 млн доларів грантових коштів, від Великої Британії надійшло 124 млн доларів. Ще 23 млн доларів безповоротної допомоги виділила Данія, 22 млн – Норвегія, 11 млн – Австрія, по 5 млн – Латвія та Литва, 1 млн – Албанія [1].

Висновки. У даній статті здійснено аналіз динаміки євроінтеграційних процесів з початку підписання Угоди між Україною та ЄС, щодо членства, і до виконання поставлених вимог, в умовах невизначеності та зовнішніх загроз по 2023 рік. На початку підписання Угоди про асоціацію з ЄС, на думку науковців Центру Разумкова, процеси євроінтеграції відбувалися досить повільно, хоча і зазначається, що були розроблені певні напрацювання механізму виконання вимог партнерів ЄС, щодо членства України, та відповідно євроінтеграції сучасних національних підприємств та компаній. Нами у цій статті проаналізовано шляхи вдосконалення організаційно-економічного механізму можливого пришвидшення євроінтеграційних процесів для національних підприємств та компаній. Ми запропонували наукову складову, щодо створити платформи постійної взаємодії українського бізнесу з бізнесом країн-членів ЄС як невід’ємну частину інституцій, які керують процесом асоціації. Такі зміни здатні істотно підвищити якісний рівень прийняття рішень щодо процесу асоціації та євроінтеграції, зробивши його більш прагматичним і менш заідеологізованим. Та запропонували розробити і впровадити в текст Угоди інституційні рамки взаємодії у сфері підготовки фахівців для нових професій економіки майбутнього, в т.ч. на основі розширення можливостей для обмінів у високотехнологічних сферах з метою абсорбції передового досвіду організації високоефективних і конкурентоспроможних виробництв у сфері високих технологій. На думку європейських експертів та партнерів, військові події в Україні, повинні навіть пришвидшити виконання дорожньої карти євроінтеграційних процесів, для швидкого і можливо по прискореній схемі вступу України в ЄС, що буде означати перехід функціонування національної економіки і підприємств, на нові європейські стандарти.

Conclusions. This article analyzes the dynamics of European integration processes from the beginning of the signing of the EU-Ukraine Association Agreement to the fulfillment of the requirements, in the face of uncertainty and external threats, until 2023. At the beginning of the signing of the Association Agreement with the EU, according to the scientists of the Razumkov Center's, the processes of European integration took place rather slowly, although it is noted that certain developments in the mechanism of meeting the requirements of EU partners regarding Ukraine's membership and, accordingly, the European integration of modern national enterprises and companies were developed. In this article, we have analyzed the ways of improving the organizational and economic mechanism of the possible acceleration of European integration processes for national enterprises and companies. We proposed a scientific component to create a platform for permanent interaction of Ukrainian business with the business of EU member states as an integral part of the institutions that manage the association process. Such changes can significantly increase the quality of decision-making on the association process and European integration, making it more pragmatic and less ideological. We also proposed to develop and include in the text of the Agreement an institutional framework for cooperation in training specialists for new professions of the future economy, including by expanding opportunities for exchanges in high-tech areas to adopt best practices in organizing highly efficient and competitive high-tech industries. According to European experts and partners, the military events in Ukraine should even accelerate the implementation of the roadmap of European integration processes, for a quick and possibly accelerated accession of Ukraine to the EU, which will mean the transition of the functioning of the national economy and enterprises to new European standards.

Список використаних джерел

1. Гарматій Н. М. Регулятивні дії для стабілізації економіки України в умовах невизначеності. «Прикладні аспекти сучасних міждисциплінарних досліджень»: зб. матеріалів доп. учасн. І Міжнародної наук.-практ. конф. Вінниця: ДНУ ім. В. Стуса, 2022. С. 93–96.
2. Фінансова допомога від міжнародних партнерів: скільки Україна отримала. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/09/6/691164/> (дата звернення: 29.06.2023).

3. Євроінтеграційний портал. Веб-сайт. URL: <https://eu-ua.kmu.gov.ua> (дата звернення: 28.06.2023).
4. Центр дослідження Разумкова. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/journal/ukr/NSD185-186_2021_ukr.pdf (дата звернення: 28.06.2023).
5. EU steps up action to strengthen EU defence capabilities, industrial and technological base: towards an EU framework for Joint defence procurement. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_3143 (дата звернення: 02.06.2023).
6. Федішин І. Б., Гарматій Н. М. Інвестиційно-інноваційна діяльність підприємств промисловості України. Галицький економічний вісник. 2020. Том 63. № 2. С. 26–34. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2020.02.026

References

1. Harmatii N. M. Rehuliatyvni dii dlia stabilizatsii ekonomiky Ukrainy v umovakh nevyznachenosti: zbirnyk materialiv dop. uchasn. I Mizhnarodnoi nauko-vo-praktychnoi konferentsii "Prykladni aspekty suchasnykh mizhdystsyplinarynykh doslidzhen". Vinnytsia: DNU im. V. Stusa, 2022. P. 93–96.
2. Finansova dopomoha vid mizhnarodnykh partneriv: skilky Ukraina otrymala. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/09/6/691164/> (accessed: 29 June 2023).
3. Євроінтеграційний портал. Веб-сайт. URL: <https://eu-ua.kmu.gov.ua> (accessed: 28 June 2023).
4. Tsentri doslidzhenia Razumkova. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/journal/ukr/NSD185-186_2021_ukr.pdf (accessed: 28 June 2023).
5. EU steps up action to strengthen EU defence capabilities, industrial and technological base: towards an EU framework for Joint defence procurement. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_3143 (accessed: 2 June 2023).
6. Fedyshyn I., Harmatii N. (2020). Investytsiino-innovatsiina diialnist pidpriemstv promyslovosti Ukrainy [Investment and innovation activity of the Ukrainian industrial enterprises]. Galician economic journal. Vol. 63. No. 2. P. 26–34. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2020.02.026